

INTIMITET I EN GLOBALISERAD VÄRLD

Supermarket 2017

”Här möts självständiga konstnärer, etablerade gallerier, gränsutmanande kulturprojekt, bokförlag och kulturtidskrifter.” Anne Vigeland besökte Supermarket i Stockholm som i år hade tema intimitet.

Förra veckan öppnade dörrarna till Supermarket Independent Art Fair, den internationella, konstnärsdrivna mässan som för tredje året i rad befann sig i Svarta Huset vid Telefonplan, några tunnelbanestationer utanför Stockholms centrum. Supermarket är till skillnad från sin kommersiella storebror Market Art Fair, som i år arrangerades på Färgfabriken några stationer närmare staden, brokig, kaotisk och högljutt, fast på helt rätt sätt. Här möts självständiga konstnärer, etablerade gallerier, gränsutmanande kulturprojekt, bokförlag och kulturtidskrifter. Utställare från hela världen ockuperade Svarta Huset under de fyra dagarna som mässan var öppen för allmänheten och tillsammans bidrog de till en mässa fylld till bredden av egensinniga projekt där återhållsamheten har lämnats utanför och där det individuella har fått ge

Promotion picture
2017. Heidi Edström
[ingentinget],

‘Cumbersome Dough’,
performance.

Photo: Joakim Erixon
Flodman.

vika till fördel för en kulturell samhörighet bestående av olika uttryck och nationaliteter. Passande då att årets tema var intimitet, ett ämne som känns alltmer aktuell i en globaliserad värld där det politiska klimatet vibrerar av förtryck och där högerextremismen florerar och sprider sig som eld i torrt gräs. Som ett resultat av detta upplever konstnärer och kulturarbetare en kollektiv nedskärning av finansiering och möjligheter för produktion och utveckling. Ateljéer rivs, gallerier stängs ner och lokalhyror höjs. Kulturen blöder, i Sverige såväl som i resten av världen. Ironiskt då att Supermarket, som redan har tvingats flytta utanför tullarna till Telefonplan, igen blir utan lokal efter årets mäsas. Svarta Huset, den tidigare fristaden för utveckling av nyskapande och gränsöverskridande konst och kultur, skall rivas.

I en infekterad värld behövs närhet, förtrolighet och intimitet. På Supermarket ifrågasätts vad intimitet betyder i relation till mötet mellan konsten och betraktaren. Är det ens möjligt att uppleva intima möten med konst och estetiska uttryck i en alltmer teknologisk omvärld där tempot har skruvats upp och där vårt uppmärksamhetsspann har krympt som ett resultat av förhöjt tillgänglighet och ett ständigt informationsöverflöd? När jag vandrar mellan utställningsbåsen på Svarta Huset är det främst intimiteten i de

”I en infekterad värld behövs närhet, förtrolighet och intimitet.”

- ANNE VIGELAND

personliga mötena mellan konstnär och publik som jag noterar är närvarande. Tempot på mässan känns för högt, för livfullt, för att intimiteten mellan ett verk och en betraktare skall hinna uppstå, hinna etableras och påverka. Det är i mässans performance-program som jag upplever de verkligt intima mötena mellan mig själv och verket. Och årets performance-program är ett imponerande sådant. Från mässans pressvisningsdag på onsdagen (22.03) fram till stängningsdagen (26.03) visas performanceverk kontinuerligt, både på mässans egna Talks&Performance-scen, såväl som i andra delar av Svarta Husets många rum och mörka hörn.

Rebecka Pershagen visar verket *The First and Last Dance* under mässans skrälliga press- och VIP-visning. Utställningsbås klargörs, utställarna, tidiga besökare och journalister pratar över varandra i högljudd

Rebecka Pershagen –
The First and Last Dance. Foto: Annie Jensen

upphetsning över konst och utställningskonstruktion. Vinet flödar. Och mitt i detta kaotiska tillstånd av iver och påträngande röster sitter Pershagen stilla på en stol på mässans Talks&Performance-scen. Bredvid henne hänger en lapp med följande instruktion: Ask her to dance. Trevande går någon fram och frågar om hon vill dansa, vid vilket hon reser sig, sätter på en långsam jazzlåt och dansar tryckare med personen i fråga. Och så fortsätter det, i timvis. Alla som vill får delta i detta märkligt intima mötet, i den varma omfamning som verket utgör. Kontrasten gentemot utsidans buller och skräll är påtaglig, här inne hittas intimiteten bokstavligen talat i ens armar. Ett varaktigt verk som utmanar vår relation till beröring och mänsklig kontakt.

Emma Vilina Fält sitter på golvet i Svarta Husets foajé och ritar vackra mönster på ett stort, vitt papper i verket *Between Spaces – listening practice*. Hon är intresserad av att undersöka de visuella aspekterna vid människors relation till rumslighet och förflyttning. Här skapar publiken verket tillsammans med konstnären, då känsligheten gentemot människorna runt omkring henne resulterar i en karta av sammanvävda mönster. Mänskliga möten och förflyttningar, rumslighet och estetik smälter ihop till ett visuellt uttryck full av social och emotionell innebörd, där strecken på det vita pappret blir metaforer för vårt behov för samhörighet och för de ständiga kraven på sensitivitet i relation till skillnader mellan det privata och det offentliga.

Heidi Edström och Ester Olofsson framför verket *Cumbersome Dough* på mässans sista dag, också detta i husets foajé. Under flera timmar håller de en enorm bröddegg mellan sig som väger närmare 50 kg. Tyngden ifrån det rörliga objektet tvingar Edström och Olofsson i ständiga förflyttningar, degen och deras kroppar formas om för att de tillsammans skall kunna hitta

Heidi Edström och Ester Olofsson framför verket *Cumbersome Dough*. Foto: Falcho Erichsen.

positioner där uppgiften blir hållbar, åtminstone ett litet tag. En ansträngande dans uppstår, där degen förvandlas till en subjektiv tyngd som vi stundtals alla bär på, som vi ständigt måste hitta nya sätt att förhålla oss till för att inte gå under. Ibland måste vi låta andra bära delar av den tyngden för att vi skall kunna vila, för att vi skall kunna restituera oss och orka med.

Performance har sett ett enormt lyft de senare åren ifråga om intresse och erkännande som självständig konstnärlig genre. Performancekonsten har förflyttats från smala scener till stora konstinstitutioner, museer, gallerier och mässor. Att Supermarket väljer att låta performance utgöra en så stor del av mässans program känns därför inte särskilt överraskande. Däremot har det förhöjda intresset för genren också väckt frågor om performancekonstens marknadsvärde, om performancekonstnärens ekonomiska villkor och om utmaningar och möjligheter kring den fysiska kroppen som utställningsobjekt. På Supermarket, där utväxling, samarbete, öppenhet och tillgänglighet verkar vara övergripande begreppsfaktorer framför ekonomiskt vinst och kommersiella framgångssagor, blir performanceverken naturliga och uppskattade inslag i den annars härligt hektiska tillvaron som färgar mässan. För även om intimiteten mellan konstobjekt och betraktare kan kännas svårhittad bland de trånga båsena, är de intima mötena som uppstår mellan performanceverk och publik, mellan utövande kropp och betraktande kropp, betydligt enklare att identifiera.

- ANNE VIGELAND